BILAGA M1.11 SAMRÅDSMÖTE SVERIGES FISKARES PRODUCENTORGANISATION (SFPO)

MAXIMA
Projekt tillstånd
Tillståndshandling
Miljöbalken

2025-05-28 Slutversion

Samråd med Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO) om projekt MAXIMA

Datum:		2025-01-15
Tid:		09:00- 10:00
Plats:		Hjälmaregatan 3 och digitalt (Zoom)

Närvarande

Namn		Roll
SFPO		
Fredrik Lindberg	Digitalt	Ombudsman, SFPO
Torbjörn Pålsson	Digitalt	Yrkesfiskare i Lomma
VA SYD		
Lena Hellberg		Projektledare Tillstånd
Petra Mani		Bitr. projektledare Tillstånd
Erica Nobel		Juridiskt ombud (Delphi). Ansvarig för tillståndsansökan
Torbjörn Lagrelius		Funktion Fastighet
John Sjöström	Digitalt	Ansvarig samråd
Katarina Wright	Digitalt, Protokollförare	Handläggare samråd

Det som anges i protokollet är information som framkom på möte utöver det som framgår av powerpointpresentationen (bilaga 1). Även under mötet ställda frågor och lämnade svar redovisas i protokollet.

1 Välkomna

Lena Hellberg hälsar alla välkomna och presenterar förutsättningar för mötet

- Syfte med möte är avgränsningssamråd och att VA SYD ska få återkoppling på program MAXIMA
- Protokoll och presentation kommer att delges SFPO
- Genomgång agenda
- Presentation av mötesdeltagare (se deltagarlista)

2 Inledning och presentation av avloppsreningssystemet MAXIMA

2.1 MAXIMA- ett nytt system för rening av vårt avloppsvatten

Lena Hellberg presenterar

- Kommunerna Burlöv, Malmö, Lomma och Lund går ihop och satsar på en regional avloppsvattenslösning.
- Det finns behov av större kapacitet och ny infrastruktur för att ta emot avloppsvatten.
- Utbyggnaden av avloppsreningsverket omfattar en kapacitetsökning från dagens anslutning om cirka 360 000 personer till cirka 690 000 personer. Det motsvarar en kapacitet om cirka 820 000 personekvivalenter (pe).
- MAXIMA är ett system som består av olika anläggningsdelar. Ansökan omfattar om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, nya utloppsledningar i Öresund, ny pumpstation i Sjölunda, Avloppstunnel Söder under Malmö och Avloppstunnel Norr från Lund till Malmö.
- Alla anläggningsdelar ska ses som ett tekniskt system. Teknisk utmaning med tunnlar och ny rening i avloppsreningsverket. Tillstånd söks för hela systemet. Varje del är beroende av andra delar i systemet. Tunnlarna är integrerade så att utjämning kan ske mellan tunnlarna.
- Överföringsledningar, rivning och avveckling av Källby och Borgeby avloppsreningsverk ingår inte i tillståndsansökan.

2.2 Samhällsnyttor

Lena Hellberg presenterar projektets nyttor

- Trygga tillväxt och möta regionens befolkningstillväxt, stadsutveckling och klimatförändringar behöver hanteras för att samhället ska kunna fungera. Ett fungerande avloppsreningssystem är en förutsättning för ett fungerande samhälle.
- Regional samordning minskar belastningen på mindre vattendrag, genom att lokala avloppsreningsverk kan stängas och förbättrad reningsteknik på Sjölunda avloppsreningsverk. MAXIMA samlar avloppsvatten vid Sjölunda avloppsreningsverk och utsläpp sker till Öresund som är en stor recipient.
- Strävar efter återbruk och återvinning, exempelvis kan gas användas som bränsle och slam renas och gödsla åkermark.
- Kompetens samlas på ett ställe och det krävs mindre investeringar över tid med färre reningsverk, vilket stärker VA SYD och dess medlemmar.

- Ett robust system skapas med en ökad driftsäkerhet som kan hantera framtida störningar och kriser i regionen under lång tid framåt. Samhället och invånarna ska påverkas så lite som möjligt, det ska bara fungera.

2.3 Preliminär tidplan

Lena Hellberg presenterar

- Schematisk, förenklad beskrivning av tidplanen
- VA SYD planerar skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen försommaren 2025 och räknar med att det tar cirka 2 år att få tillstånd, dvs vår/försommar 2027.
- Byggtid planeras 2027-2035.
- Det är mest tidskritiskt att bygga ut Sjölunda avloppsreningsverk.
- Byggnation av Sjölunda avloppsreningsverk sker under pågående drift, därav en beräknad anläggningstid på upp till cirka 8 år.
- Bygga avloppstunnlarna och schakt tar cirka 4-5 år. Tunnlarna byggs parallellt med byggnationen av Sjölunda avloppsreningsverk.
- Schakt kommer byggas före tunnlarna. Respektive schakt tar mellan cirka 6-12 månader att bygga.
- Byggtiden för utloppsledningarna är cirka 1 år.

3 Lokalisering

Lena Hellberg presenterar anläggningarnas placering

- Avloppsreningsverket byggs om på fastigheten Sjölunda 9 där befintligt avloppsreningsverk ligger. Fastigheten är belägen inom ett industriområde med cirka 1 kilometer till närmaste bostäder.
- Sjölunda pumpstation ligger utanför fastigheten på grund av platsbrist inne på Sjölunda 9.
- Utloppsledningarna går ut i havet från Sjölunda 9 (cirka 4 kilometer), utsläppspunktens placering har föregåtts av utvärdering av flera alternativa placeringar. Vid val av utsläppspunkt har hänsyn tagits till bland annat strömningsriktningar i Öresund.
- Som alternativ till Avloppstunnel Söder har VA SYD utrett ett nytt tryckavloppssystem. Med valt alternativ bedöms det bli mindre störningar och en tunnel har större magasineringsmöjlighet.
- Avloppstunnel Norr sträcker sig från Källby i Lund till S01 Sjölunda pumpstation. Den följer järnvägen och befintlig ABMA-ledning och dras i stora delar under jordbrukslandskap.

4 Planerad verksamhet

Erica Nobel presenterar

- VA SYD avser att söka tillstånd enligt flera kapitel i miljöbalken. Tillståndsansökan hanteras som en samlad prövning av miljöfarlig verksamhet (9 kap. MB) och vattenverksamhet (11 kap. MB). Därtill tillkommer även tillstånd och dispenser enligt 7 kap. MB och artskydd samt följdverksamheter (16 kap. MB).

- Miljöfarlig verksamhet (9 kap. MB):
    - Avloppsreningsverket
    - Utsläpp av överskottsvatten
- Vattenverksamhet (11 kap. MB):
    - Bortledning av grundvatten, exempelvis vid tunnelschakt
    - Arbeten i vattenområde, exempelvis arbeten kopplade till utläggningen av utloppsledningarna
- Tillstånd och dispenser enligt 7 kap. MB och artskydd:
    - Exempelvis i Norra Hamnen, frågan utreds
- Följdverksamheter (16 kap. MB):
    - Trafik/Transporter
    - Befintligt ledningsnät

4.1 Geografisk avgränsning

Erica Nobel presenterar

- Ansökans geografiska avgränsning utgår från verksamhetens påverkan på omgivningen.
- Dimensionerande påverkan har tillämpats, dvs att den aspekt som har störst påverkan är styrande. De aspekter som beaktats är grundvattenpåverkan, buller och vibrationer.
- Avgränsningen görs på detta sätt både för samråd och för tillståndsansökan (dvs vem som är sakägare).

5 Avloppsreningssystemet

5.1 Sjölunda avloppsreningsverk

Petra Mani presenterar

- Ombyggnaden sker successivt, så avloppsreningsverket kommer vara i drift under byggnationen.
- En anläggningsdel byggs och driftsätts och därefter rivs motsvarande befintlig anläggningsdel.
- Röda kryss på figuren på sidan 16 i powerpointpresentationen är de anläggningar som planeras rivas, gröna markeringar på sidan 16 i powerpointpresentationen visar de anläggningar som planeras sparas.
- Blå pil på sidan 16 i powerpointpresentationen visar var utloppsledningar går ut i Öresund från avloppsreningsverket.
- Cirka 8 år bedömer VA SYD att det tar att bygga om- och ut Sjölunda avloppsreningsverk.

5.2 Utloppsledningar

Lena Hellberg presenterar

- Två utloppsledningar planeras läggas ut i Öresund. Ledningarnas diameter är cirka 2 meter.
- I byggskede utgörs arbetsområdet av en 75 meter bred korridor, i driftskede kommer ledningskorridorens bredd vara cirka 25 meter.
- Längst ut ligger utsläppspunkten cirka 4 kilometer från land.

- Från utloppspumpstation till cirka 2 kilometer från land anläggs utloppsledningarna i muddrad ränna eftersom det är grunt.
- Pålning kan komma att behövas för att förankra ledningarna, så att de inte flyttar sig i sidled de yttre cirka 2 kilometer av ledningssträckningen.
- För att kunna muddra närmast land behöver en tillfällig vägbank anläggas då det är för grunt för att köra in en pråm med ett mudderverk. Vägbanken kommer att sträcka sig cirka 300 meter ut i vattnet från land.
- VA SYD kommer att gå in med två olika alternativ för utloppsledningarna i ansökan. Ett alternativ är att använda cirka 500 meter långa ledningsdelar som behöver förvaras i vatten. Potentiella platser att förvara ledningarna utreds. Det andra alternativet är att använda kortare ledningsdelar som svetsas ihop på land och dras ut i havet, vilket kräver en sjösättningsramp.

6 Förväntad miljöpåverkan

6.1 Påverkan i bygg- och driftskede

John Sjöström presenterar

- Miljöpåverkan förväntas främst i byggskede, men även viss påverkan i driftskede.
- Huvudsaklig identifierad miljöpåverkan i byggskede utgörs av:
    - Grundvattenpåverkan avseende grundvattennivåer och grundvattenkvalitet vid schakt. Redovisas som påverkansområden för grundvatten. Negativa effekter kan uppkomma i form av exempelvis försämrad uttagskapacitet i brunnar och i form av sättningar. Projektets grundvattenpåverkan utreds.
    - Utsläpp av överskottsvatten som behöver renas och innan avledning till recipient eller ledningsnät.
    - Grumling vid arbeten i vatten t ex muddring för utloppsledningarna.
    - Transporter på land och i vatten samt masshantering. Transportvägar och anslutningspunkter utreds och ambitionen är att undvika små vägar i så stor utsträckning som möjligt för att minimera störningen.
    - Buller och vibrationer som kan påverka byggnader och anläggningar inom påverkansområden. Exempel på åtgärder avseende buller är att styra arbetstiden eller fysiska skydd (skärmar etc).
    - Påverkan på Natura 2000 utreds
    - Undervattensbuller som kan påverka fisk och tumlare utreds och kommer att redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. Där kommer beskrivas hur muddring påverkar naturmiljö och Natura 2000.

Förväntad miljöpåverkan i driftskede utgörs av bland annat:

- Färdig anläggning med utsläpp av renat avloppsvatten till recipient.
- Transporter kopplade till drift vilket sker även i dagsläget. Påverkan från transporter förväntas bli mindre i driftskedet än i byggskedet.
- Luft och lukt. Tunneln är ett undertrycksystem vilket gör att luft och lukt vid normaldrift ska avluftas vid Sjölunda, schakt S01 Sjölunda pumpstation.

6.2 Ytvatten

John Sjöström presenterar

- Avledning av överskottsvatten:
    - Inläckande grundvatten men även ytvatten, kan innehålla föroreningar och leda till grumling.
    - VA SYD planerar för lokal behandling vid respektive schakt. Utsläppspunkt redovisas i ansökan.
    - Avleds till recipient eller kommunalt avloppsnät varvid kraven på mottagande recipient värderas så att skada inte uppkommer.
    - Vattnet kan behöva behandlas och lämpliga recipienter behöver identifieras.
    - Möjlig avledning till markavvattningsföretag utreds. Markavvattningsföretagen har blivit inbjudna till samrådet.
- Grumling vid arbeten i vatten, exempelvis vid muddring.
- Bräddningar kan förekomma vid omkopplingspunkter då gamla anläggningsdelar ska kopplas bort och de nya ska kopplas på. För att undvika det krävs noggrann planering.
- Nödavlopp kommer endast användas vid extrema situationer så som haveri.

7 Övriga frågor

Kommentar från SFPO: Projektet i sin helhet är rätt för framtiden. SFPO är primärt intresserade av att säkerställa att negativa effekter för det lokala fisket minimeras. Det förutsätts att en analys och konsekvensbedömning av detta kommer att redovisas i MKB. Det som främst verkar kunna medföra negativa effekter är muddring och anläggande av den tillfälliga vägbanken kopplat till utloppsledningarna.

Fråga från SFPO: Är vägbanken belägen inne i hamnen?

Svar från VA SYD: Visar på karta. Vägbanken anläggs i den grundaste delen närmast land.

Fråga från SFPO: Fråga om pålning. Är de befintliga ledningarna också pålade? Finns det risk att man fastnar om man fiskar över ledningarna?

Svar från VA SYD: De befintliga utloppsledningarna är inte pålade. De 2 kilometer av de planerade utloppsledningar som ligger längst ut från land kommer att ligga på botten på pålar. Det utreds om botten är dyig och om ledningarna kan sjunka ner. Ledningarna ska ligga på botten och vara beklädda med betongkragar. Den exakta utformningen är inte helt klar. Bottendjupet är cirka 15 meter längst ut där ledningen pålas. Längre in, där det är grundare läggs ledningarna i muddrad ränna.

Kommentar från SFPO: Sedimenteringen/Grumlingen är det som troligen främst påverkar fisket under byggtiden.

Kommentar från VA SYD: Mudderverket kommer att röra sig framåt cirka 13 meter per dygn. Det innebär att grumlingseffekten och pålagringen inte blir koncentrerat till en plats utan utsträckt vilket är något som utreds.

Kommentar från SFPO: Sediment sätter sig på fisken exempelvis på gälarna vilket gör att fisken dör.

John Sjöström kopplar tillbaka till att Torbjörn Pålsson tidigare frågade om de befintliga ledningarna.

Svar från VA SYD: De befintliga ledningarna kommer ligga kvar eftersom miljöpåverkan blir större om de tas upp.

Fråga från VA SYD: Finns andra lokala yrkesfiskare eller är alla anslutna till SFPO? VA SYD har sökt annan fiskeorganisation i samrådet men inte fått kontakt.

Svar från SFPO: De flesta är med i SFPO.

Fråga från SFPO: Vilka är det ni sökt?

Svar från VA SYD: Malmöhus läns fiskeförening.

Svar från SFPO: Kretsen är i det närmaste identisk, i princip är de som är med i Malmöhus läns fiskeförening med i SFPO.

Fråga från VA SYD: Har ni något namn och kontaktuppgifter till Malmöhus läns fiskeförening?

Svar från SFPO: Bosse Landén. Dock kan SFPO bespara VA SYD arbetet att söka dem då kretsen är snarlik. SFPO kan täcka samtliga frågor som rör det lokala fisket.

Kommentar från SFPO: Slutligen vill SFPO framföra att vi utgår från att det görs en konsekvensbeskrivning av effekter på det lokala fisket i ansökan.

Lena Hellberg avslutar och tackar för mötet.

8 Bilagor

Bilaga 1. Presentation vid samrådsmöte